

BASICS OF LEARNING THE LATEST THEORIES AND METHODS

Proceedings of the IX International Scientific and Practical Conference

Boston, USA
March 07 – 10, 2023

UDC 01.1

The 9th International scientific and practical conference “Basics of learning the latest theories and methods” (March 07 – 10, 2023) Boston, USA. International Science Group. 2023. 464 p.

ISBN – 979-8-88896-529-0

DOI – 10.46299/ISG.2023.1.9

EDITORIAL BOARD

<u>Pluzhnik Elena</u>	Professor of the Department of Criminal Law and Criminology Odessa State University of Internal Affairs Candidate of Law, Associate Professor
<u>Liudmyla Polyvana</u>	Department of Accounting and Auditing Kharkiv National Technical University of Agriculture named after Petr Vasilenko, Ukraine
<u>Mushenyk Iryna</u>	Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of Mathematical Disciplines, Informatics and Modeling. Podolsk State Agrarian Technical University
<u>Prudka Liudmyla</u>	Odessa State University of Internal Affairs, Associate Professor of Criminology and Psychology Department
<u>Marchenko Dmytro</u>	PhD, Associate Professor, Lecturer, Deputy Dean on Academic Affairs Faculty of Engineering and Energy
<u>Harchenko Roman</u>	Candidate of Technical Sciences, specialty 05.22.20 - operation and repair of vehicles.
<u>Belei Svitlana</u>	Ph.D., Associate Professor, Department of Economics and Security of Enterprise
<u>Lidiya Parashchuk</u>	PhD in specialty 05.17.11 "Technology of refractory non-metallic materials"
<u>Levon Mariia</u>	Candidate of Medical Sciences, Associate Professor, Scientific direction - morphology of the human digestive system
<u>Hubal Halyna Mykolaiivna</u>	Ph.D. in Physical and Mathematical Sciences, Associate Professor

TABLE OF CONTENTS

AGRICULTURAL SCIENCES		
1.	Гринів М.В. ЕФЕКТИВНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ГОДІВЛІ ЗА МОЛОДНЯКУ КРОЛІВ ЯК КЛЮЧОВИЙ ФАКТОР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИСОКОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ ТА ЯКОСТІ М'ЯСА	15
2.	Ковтун Т.І., Яценко О.П. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОХОРОНИ ПРАЦІ НА ЛІСОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	20
3.	Рачицька Є.В., Головій О.В., Примаков О.А. ВНЕСОК ІНСТИТУТУ ЛУБ'ЯНИХ КУЛЬТУР НААН УКРАЇНИ У РОЗВИТОК СВІТОВОГО КОНОПЛЯРСТВА	23
ARCHITECTURE, CONSTRUCTION		
4.	Duschkina N., Oksentenko K. RATIONAL WATER USE, REDUCTION OF WASTEWATER VOLUMES AND THEIR TREATMENT	28
5.	Mandebura S., Tsyba D. INVENTORY OF GARDEN AND PARK FARMING OBJECTS USING MODERN TECHNOLOGIES	31
ART HISTORY		
6.	Чегусова З.А. ДЕКОРАТИВНЕ МИСТЕЦТВО УКРАЇНИ ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ ЯК ПІДГРУНТЯ ДЛЯ ПОШИРЕННЯ В СУСПІЛЬСТВІ ОЗНАК НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ	33
ASTRONOMY		
7.	Vidmachenko A., Steklov O. FEATURES OF VOLCANIC ACTIVITY ON THE SURFACE OF VENUS	39
BIOLOGY		
8.	Seliukova N., Vashchyk Y., Morozenko D. SEXUAL BEHAVIOR OF MALE RATS AFTER ADMINISTRATION OF ZINC SULFATE	47

9.	Новосад Н., Малько М., Перетяцько В., Вегера О., Ложкіна К. ПОКАЗНИКИ СТАНУ СЕРЦЕВО-СУДИННОЇ СИСТЕМИ В ГРУПАХ ДІТЕЙ ПРОТЯГОМ НАВЧАЛЬНОГО РОКУ	50
ECONOMY		
10.	Bondar-Pidhurska O., Davronov T. INNOVATIVE CULTURE OF THE ENTERPRISE: FORMATION AND FEATURES OF IMPLEMENTATION IN THE CONDITIONS OF THE WARTIME ECONOMY	53
11.	Falko M., Stanislavyk O., Kovalenko O. MANAGEMENT OF EFFICIENCY OF MANUFACTURING ENTERPRISE EXPORT ACTIVITY, CONDITIONS AND FACTORS OF SUPPORT	59
12.	Hevlych L., Hevlych I., Polishchuk O. TRAINING OF ECONOMISTS FOR THE DIGITAL ECONOMY	63
13.	Kolodiychuk A. INFRAESTRUCTURA DE APOYO PARA LA INTRODUCCIÓN DE TECNOLOGÍAS DE LA INFORMACIÓN Y LA COMUNICACIÓN EN LA ECONOMÍA DE UCRANIA Y EL CONJUNTO DE HERRAMIENTAS DE SU REGULACIÓN ESTATAL	66
14.	Kravchenko S., Malik M., Shpykuliak O. ENSURING SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF RURAL HOUSEHOLDS IN WARTIME CONDITIONS	76
15.	Riabchenko K. SPAIN'S CYBERSECURITY IN THE MODERN ECONOMY: CHALLENGES AND OPPORTUNITIES	79
16.	Безкровний О.В., Кулинич В.В., Вовченко В.Д. ДО ПИТАННЯ ОПТИМАЛЬНОГО ПОЄДНАННЯ ВЛАСНОГО ТА ПОЗИЧКОВОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВ	82
17.	Корецька О.В. СТАТИСТИЧНІ МЕТОДИ ІНВЕСТИЦІЙНОГО АНАЛІЗУ ПІДПРИЄМСТВ МОРСЬКОГО ТРАНСПОРТУ	87

18.	Любенко А.М., Гринько І.І. ОБЛІК І АУДИТ ГРОШОВИХ КОШТІВ ТА ЇХ ЕКВІВАЛЕНТІВ	92
19.	Марчевська Є.А. ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА КРАЇН ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	95
20.	Панасюк В., Клак О. ОСОБЛИВОСТІ ЗАКОНОДАВЧОГО РЕГУЛЮВАННЯ МІЖНАРОДНИХ ГОСПОДАРСЬКИХ ОПЕРАЦІЙ У ВОЄННИХ РЕАЛІЯХ	99
21.	Шевчук Д.В. НАПРЯМИ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ЗАХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇН У СФЕРІ ІНФОРМАЦІЇ	102
GEOLOGY		
22.	Чернобук О.І., Ішков В.В., Козій Є.С., Пащенко П.С., Могиленець В.С. ЗВ'ЯЗОК ВМІСТІВ ГЕРМАНІЮ ТА МАНГАНУ У ВУГІЛЬНОМУ ПЛАСТІ С10В ШАХТИ "ДНІПРОВСЬКА"	107
HISTORY		
23.	Azimjon D. SOME CONSIDERATIONS ABOUT MAHMUD KASHGARI AND HIS ETHNOGRAPHIC HERITAGE	118
24.	Muslimbek T. “BOBURNOMA”DA QO’LLANILGAN SALOMLASHISH ODOBLARI XUSUSIDA	122
JOURNALISM		
25.	Iiash A. АНАЛІЗ МЕТОДІВ ТА СПОСОБІВ ВЕДЕННЯ ДЕСТРУКТИВНОЇ РОСІЙСЬКОЇ ПРОПАГАНДИ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО ШИРОКОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ РФ В УКРАЇНУ	127
JURISPRUDENCE		
26.	Guyvan P. TEMPORAL CHARACTERISTICS OF NON-JURISDICTIONAL REMEDIES	133

27.	Барабаш А.Г., Волковська А.А. ПРАВОВИЙ СТАТУС ФІЗИЧНИХ ОСІБ ЯК СУБ'ЄКТІВ МІЖНАРОДНОГО ПРИВАТНОГО ПРАВА	140
28.	Господарець Д.М. КОНСТИТУЦІЙНІ ЗМІНИ ПІСЛЯ ВІЙНИ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ВИКЛИКИ	143
29.	Жук П.В. LEX MERCATORIA У МІЖНАРОДНОМУ ПРИВАТНОМУ ПРАВІ	147
30.	Кузьмін А.Р. ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ДІЯЛЬНОСТІ МІЖНАРОДНИХ ФІНАНСОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙСВ УКРАЇНІ	150
31.	Лавронова І.О. РОЗВИТОК АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ ТРУДОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА: ПЕРІОДИЗАЦІЯ ТА ФАКТОРИ ВПЛИВУ	153
32.	Ушинкіна О.А. ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ ОПЕРАЦІЙ З ВІРТУАЛЬНИМИ АКТИВАМИ	156
MANAGEMENT, MARKETING		
33.	Sienko O., Singh Binay Kumar EFFECTIVE COMMUNICATIONS FORMING ALGORITHM IN THE MARINE INDUSTRY	158
34.	Мазур Ю.М., Кісь С.Я. УПРАВЛІННЯ ЦИФРОВИМИ ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ЯК НЕОБХІДНА УМОВА РОЗВИТКУ БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩА ПІДПРИЄМСТВА	162
35.	Осовська Г., Волківська А., Серт І., Соляр В. СУТНІСТЬ, ЦІЛІ, ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ТА ТЕНДЕНЦІЇ КАДРОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА	165
MEDICINE		
36.	Romash I., Tymkiv I., Romash I., Dzivak K., Pustovoyt M. POST-TRAUMATIC STRESS DISORDER: LACK OF ADJUSTED "DECOMPRESSION" METHODS, REINTEGRATION DIFFICULTIES AND SOCIAL STIGMATIZATION. EXPERIENCE OF THE PAST	174

37.	Tatarchuk L., Singh Vipin Kumar THE POSITIVE EFFECT OF L-ARGININE ON THE MEDIUM- AND SMALL-CALIBER ARTERIES OF THE DUODENUM IN PORTAL HYPERTENSION	177
38.	Tsuperyak S., Mochalov I., Mochalov O., Kaminskiy R. COMPLICATIONS IN DENTAL IMPLANTATION	180
39.	Гаман І.О., Кочержат О.І., Василечко М.М., Човганюк О.С., Вацеба Б.Р. ВІКОВІ ОСОБЛИВОСТІ БІОЛОГІЧНО АКТИВНИХ ПЕПТИДІВ У ХВОРИХ З МЕТАБОЛІЧНИМ СИНДРОМОМ	183
40.	Геник Н.І., Жукуляк О.М., Бігун Р.В., Перхулин О.М., Поліщук І.П. ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНИХ ПРЕПАРАТІВ У ПРОФІЛАКТИЦІ ПОСТОВАРІОЕКТОМІЧНИХ УСКЛАДНЕНЬ У ЖІНОК З МЕТАБОЛІЧНИМ СИНДРОМОМ	186
41.	Гнатушко В.П., Середюк Л.В., Дзвонковська В.В. ВПЛИВ СТРЕСОВИХ ФАКТОРІВ НА СОМАТИЧНЕ ЗДОРОВ'Я ОРГАНІЗМУ	191
42.	Ласитчук О.М., Пахаренко Л.В., Басюга І.О., Жураківський В.М., Моцюк Ю.Б. ПЕРЕБІГ ВАГІТНОСТІ У ЖІНОК З ДВІЙНЕЮ	194
43.	Літвинова А.М., Пасієшвілі Л.М., Андруша А.Б., Загребельська А.В. СПОСІБ ПРОГНОЗУВАННЯ ОСТЕОПЕНІЧНОГО СИНДРОМУ У ПАЦІЄНТІВ МОЛОДОГО ВІКУ З ОСТЕОАРТРИТОМ ТА ОЖИРІННЯМ	197
44.	Мартинюк В., Скороходова Н. ПРОБЛЕМИ СЕПСИСУ У ХВОРИХ З СОМАТИЧНОЮ ПАТОЛОГІЄЮ	200
45.	Міхєєв А.О., Сидорчук Л.І., Бліндер О.О., Джурак В.С., Гаврилюк О.І. ДЕСТАБІЛІЗАЦІЯ МІКРОБІОМУ ПРИЕПІТЕЛІАЛЬНОЇ БІОПЛІВКИ СЛИЗОВОЇ ОБОЛОНКИ ТОВСТОЇ КИШКИ БІЛИХ ЩУРІВ ЗА ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО ГІПОТИРЕОЗУ	202

46.	Пролигіна І.В., Дзьоник І.А., Лопушанський О.М., Шевченко А.В. ОЦІНКА ВПЛИВУ СТРЕСУ НА ПЕРЕБІГ ВАГТНОСТІ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО ЧАСУ	208
47.	Сухін Ю.В., Топор В.П., Павличко Ю.Ю., Корнієнко С.В., Вадатурський М.М. БІОЕЛЕКТРИЧНА АКТИВНІСТЬ М'ЯЗІВ У ПАЦІЄНТІВ З ТРАВМАМИ ГОМІЛКИ	210
PEDAGOGY		
48.	Halushchak I. PROFESSOR INTERACTION WITH THE STUDYING GROUP WITHIN THE FRAMEWORK OF THE UNIVERSITY PHYSICS COURSE	214
49.	Lutsenko O., Seminikhyna N., Svyrydiuk T. TRANSITION FROM ONLINE TO FACE-TO-FACE EDUCATION: THE CHALLENGES OF FACE-TO-FACE EDUCATION FROM STUDENT'S PERSPECTIVE	218
50.	Shapoval Y. FORMING STUDENT'S CREATIVITY AT ENGLISH LESSONS	221
51.	Shcherbakova O., Nikiforchuk S. IMPLEMENTATION OF CLIL METHODOLOGY IN EUROPE AND UKRAINE	223
52.	Tsulaia N. CONSTRUCTIVISM AS A THEORY OF LEARNING (FOUNDATIONS AND SIGNIFICANCE)	228
53.	Іовхімчук Н.В., Книш О.О. ВПЛИВ ХУДОЖНЬОГО МИСТЕЦТВА НА ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЄВОЇ КУЛЬТУРИ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ	233
54.	Березюк Д.І. МОЖЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	239

55.	Добровольський Ю., Ярмольчик М. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ВЕДЕННЯ БОЙОВИХ ДІЙ В УКРАЇНІ	242
56.	Душечкіна Н.Ю. ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО - МЕТОДИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ХІМІЇ НА ОСНОВІ МЕТОДОЛОГІЧНОЇ СИСТЕМИ	245
57.	Казачінер О.С., Бойчук Ю.Д. ТЕХНОЛОГІЯ РОБОТИ З ЕКРАННОЮ ВЕРСІЄЮ КАЗКИ У ПРАКТИЦІ КАЗКОТЕРАПІЇ	247
58.	Кочубей О.В. ОСОБЛИВОСТІ ГУМАНІСТИЧНОЇ СПРЯМОВАНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ХІМІЇ НА ПРОФЕСІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ	253
59.	Лукіяничук І.В. ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ У НАВЧАННІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	256
60.	Мазур Є.В., Браславська О.В. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ	259
61.	Медведева С.М. РОЗВИТОК КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У 5 КЛАСІ В ФОРМАТІ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	262
62.	Наумик А.С., Мірошніченко Л.В. ЗАСТОСУВАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В СУЧАСНІЙ ОСВІТІ	270
63.	Олефір Н.В. РОЛЬ ТА ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ КОМАНДИ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ	272
64.	Півненко Ю., Аксьонова О. ХОЛІСТИЧНИЙ ПІДХІД ДО ВПРОВАДЖЕННЯ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ "АЗ: АРХІТЕКТУРА ЗДОРОВ'Я"	275

65.	Совгіра С.В. КОНЦЕПЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ДІЯЛЬНІСНОГО НАВЧАННЯ ХІМІЇ СТАРШОКЛАСНИКІВ	279
66.	Сухолова М.А. МЕТОДИКА РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОСТІ СТУДЕНТА- ВОКАЛІСТА ПІД ЧАС ЗАНЯТТЯ	282
67.	Трофімчук В.М., Новак С.М., Мамчур С.В. ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ПРАЦЕОХОРОННОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У НАУКОВИХ ДЖЕРЕЛАХ	285
68.	Хомяк Г.Г. ЄДНІСТЬ І ВІДПОВІДНОСТІ ФІЗКУЛЬТУРНО-СПОРТИВНИХ ТА ПРОФЕСІЙНИХ АСПЕКТІВ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ	293
PHARMACEUTICS		
69.	Грицаєнко Ю.А., Кричковська Л.В., Близнюк О.М., Куценко С.А., Дубоносов В.Л. РОЛЬ МІКРОЕЛЕМЕНТІВ В ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ПРЕПАРАТАХ	296
PHILOLOGY		
70.	Bikezina A. LANGUAGE PICTURE OF THE WORLD IN SCIENTIFIC RESEARCH OF JERZY BARTMIŃSKI	303
71.	Markovych K. ORAL SPEECH DEVELOPMENT OF BEGINNERS BASED ON THE SIMPLE VOCABULARY	305
72.	Miroshnyk S., Danyliuk K., Zrivets V. COMPARING GERUNDS IN ENGLISH AND SPANISH	308
73.	Бікезіна А.Д. МОВНА КАРТИНА СВІТУ В ДОСЛІДЖЕННЯХ А. ВЕЖБИЦЬКОЇ	310
74.	Карталова М.А. ЗА ОБРАЗНИТЕ СРАВНЕНИЯ С АНИМАЛИСТИЧЕН КОМПАРАТУМВ БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК	313

PHILOSOPHY		
75.	Fytsyk I. FORMATION OF STATE POLICY OF UKRAINE THROUGH THE PRISM OF EUROPEAN INTEGRATION CHANGES	321
76.	Gugin O. CORRELATION OF THE LAW AND MORALITY (POLISH CONCEPT)	325
77.	Kasimova E.A. THE ROLE OF MORAL VIRTUES IN THE FORMATION OF PERSONAL SPIRITUALITY	328
78.	Mirsaidov M. THE ROLE OF CULTURE AND ART IN FORMING A SENSE OF PATRIOTISM IN YOUTH	331
PHYSICAL AND MATHEMATICAL SCIENCES		
79.	Trofimova L. STUDY OF THE RHEOLOGICAL PROPERTIES OF DISPERSED SYSTEMS USING TOPOLOGICAL MODELS	335
POLITICS		
80.	Бондаренко В.Д. ОСЕРЕДКИ ЗАРОДЖЕННЯ АНТИАМЕРИКАНСЬКОЇ ВІСІ ТЕГЕРАН-ПЕКІН-МОСКВА	337
PSYCHOLOGY		
81.	Nauchitel E., Maksimov (Sharon) D. THE ROLE OF HIBUKI PSYCHOTHERAPEUTIC TOY IN THE REHABILITATION OF CHILDREN'S PSYCHOLOGICAL TRAUMA	340
82.	Spytska L. TIME AS A SIGNIFICANT SOCIAL VALUE FROM A PSYCHOLOGICAL POINT OF VIEW	348
83.	Алимов Ҳ.М., Юлдашев Ж.Ф., Юлдашева М.Т. ЭҲТИЁЖ ВА МОТИВЛАР ФАОЛЛИКНИНГ МАНБАИ СИФАТИДА	350

84.	Варгата О., Шеремета О. ПСИХОЛОГІЧНА ТЕХНОЛОГІЯ САМОПРЕЗЕНТАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОГО ІМІДЖУ ФАХІВЦІВ СОЦІОНОМІЧНОГО ПРОФІЛЮ	359
85.	Зінченко С.В., Ступаченко Д.С. ВПЛИВ КОЛЬОРІВ НА ЕМОЦІЙНЕ СПРИЙНЯТТЯ	365
86.	Зінченко С.В., Журавльова М.В. ЯК ПСИХОЛОГІЧНО ВПЛИВАЄ НА СТУДЕНТСЬКУ МОЛОДЬ ВІЙНА? МЕТОДИ БОРОТЬБИ ІЗ НЕГАТИВНИМ ПСИХОЛОГІЧНИМ СТАНОМ ПІД ЧАС ВОЄННИХ ДІЙ	370
87.	Зінченко С.В., Задерей М.А., Сухоставець Є.І. НЕУСПІШНІСТЬ СТУДЕНТІВ ТА ПРИЧИНИ ЇЇ ВИНИКНЕННЯ	374
88.	Зінченко С.В., Швець І.В., Швець Р.В., Леоненко Д.О. ВПЛИВ САМООЦІНКИ НА УСПІШНІСТЬ В ЖИТТІ	379
89.	Чернякова О.В., Калюк Е.В. ЗНАЧЕННЯ ЕМОЦІЙ В ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ ЯК АКТУАЛЬНА ПРОБЛЕМА СЬОГОДЕННЯ	382
SOCIOLOGY		
90.	Борисова Ю.В. ОСОБЛИВОСТІ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ В ПІВДЕННІЙ КОРЕЇ	386
TECHNICAL SCIENCES		
91.	Azimova S.T., Tautayeva A.T., Sagizova A.G. DEVELOPMENT OF ELEMENTS OF THE QUALITY MANAGEMENT SYSTEM IN THE PRODUCTION OF PECTIN	389
92.	Dibir A., Grebennikov M., Kyrpikin A., Pekelny M. MONITORING OF RESIDUAL SERVICE LIFE	392
93.	Ismayilov G.G., Alekbarov Y.Z. TECHNICAL INVESTIGATION OF TRUNK PIPELINE DAMAGE	397

94.	Khvalin D. THE CONTROL AND DIAGNOSTIC OF GENERATORS	403
95.	Ramazanov S.O., Aripova M.K. RESERVES AND PROSPECTS OF LIMESTONE, GILTUPROG AND GYPSUM RAW MATERIALS OF THE NEW YOLGIZBULOQ MINE IN SURKHANDARYA REGION	406
96.	Shvangiradze M., Sanadze G., Zukakishvili R., Tsabadze G. UTILIZATION OF POLYMER BODY OF SOLID PROPELLANT MISSILE	409
97.	Udoenko S., Zatkhey V., Teslenko O. GRAPHICAL MODEL FOR DESCRIBING THE PROPERTIES OF INFORMATION OBJECTS	416
98.	Білюк І.С., Савченко О.В., Хардигов К.А., Токан І.І., Перепадя І.О. ЛАБОРАТОРНИЙ СТЕНД ДЛЯ ДОСЛІДЖЕННЯ РОБОТИ КРОКОВОГО ДВИГУНА В РЕЖИМІ МІКРОКРОКУ	420
99.	Грицанчук А., Гавриш В. ДОСЛІДЖЕННЯ УМОВ СТАБІЛЬНОЇ РОБОТИ ГАЗОКОНДЕНСАТНИХ СВЕРДЛОВИН ЗА РАХУНОК ВЛАСНОЇ ЕНЕРГІЇ ПЛАСТОВОГО ГАЗУ	424
100.	Дерев'янчук М.Я. АНІЗОТРОПНИЙ ДІЕЛЕКТРИЧНИЙ ТРАНСФОРМАТОР	431
101.	Ковальчук М., Маєвський О. МОДЕЛЮВАННЯ ПРОЦЕСУ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З КОМП'ЮТЕРНИХ НАУК ЗАСОБАМИ КРИТЕРІАЛЬНОЇ СІТКИ	436
102.	Матківський С.В., Матіішин Л.І. ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ВІДНОСНОГО РОЗКРИТТЯ ПЛАСТА НА КРИТИЧНИЙ ДЕБІТ НАФТИ ЗА ЕКСПЛУАТАЦІЇ СВЕРДЛОВИН НА НАФТОГАЗОКОНДЕНСАТНИХ РОДОВИЩАХ	443

103.	Рогоза М., Бородай В., Нестерова О., Кошеленко Є., Федоров С. ДИНАМІЧНЕ РОЗВАНТАЖЕННЯ АВТОНОМНИХ ДЖЕРЕЛ ЖИВЛЕННЯ ІЗ ЗАЛУЧЕННЯМ ФУНКЦІЇ ШВИДКІСНОГО ЗАРЯДУ	447
104.	Сироватка В.Л. ТЕРМІЧНА ОБРОБКА БІОКЕРАМІЧНИХ ПОКРИТІВ	450
105.	Чернишова Д.Д. ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНА СИСТЕМА МОНІТОРИНГУ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ В ОСВІТІ	452
TOURISM		
106.	Боруцька Ю.З., Крупа О.М. РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У КОНТЕКСТІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНОЇ СФЕРИ	454
107.	Гаврилюк І.І. ТУРИСТИЧНА ГАЛУЗЬ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	459

КОНЦЕПЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ДІЯЛЬНІСНОГО НАВЧАННЯ ХІМІЇ СТАРШОКЛАСНИКІВ

Совгіра Світлана Василівна,

доктор педагогічних наук, професор,
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Зміни, характерні для сучасного етапу розвитку людської спільноти, зумовлюють необхідність прискореного вдосконалення освітнього простору, визначення цілей освіти, які враховують як державні, так і особисті потреби та інтереси. Основним завданням державної політики у галузі освіти цього етапі є забезпечення її високої якості з урахуванням збереження фундаментальності і відповідності актуальним потребам особистості, суспільства та держави. Важливу роль у цьому процесі має відігравати природнича і, зокрема, хімічна освіта.

Хімія як наука здійснює значний внесок у вирішення багатьох технічних, екологічних, продовольчих та інших проблем. Поряд з тим, що хімічна картина світу є невід'ємною частиною культури сучасної людини, без вивчення основ хімії неможливо сформувати уявлення у підростаючого покоління грамотної поведінки в побуті, безпечного пізнання навколишньої дійсності та безпечної практичної діяльності, основ здорового способу життя.

Підходи до ефективного використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні хімії у ЗЗСО, питання вдосконалення навчання хімії у логіці компетентнісного підходу, вдосконалення системи хімічної підготовки майбутнього вчителя хімії за допомогою інноваційних технологій досліджувалися в роботах О. Бабенко [1], С. Лебідь [2], А. Ткачов [3] та ін.

На основі проведеного аналізу науково обґрунтовано та розроблено концепцію інформаційно-діяльнісного навчання хімії старшокласників.

У педагогіці під концепцією розуміють систему провідних ідей, що розкриває трактування сутності педагогічного об'єкта, а також систему принципів і методів, за допомогою яких відображено спосіб розуміння та перетворення досліджуваного педагогічного явища, процесу чи педагогічної системи [3]. У контексті даного визначення під концепцією інформаційно-діяльнісного навчання хімії розумітимемо систему науково обґрунтованих та підтверджених практикою положень про роль та значення предмета «Хімія» старших класів, а також можливостей підвищення якості їх хімічної освіти.

Основною метою авторської концепції є забезпечення теоретико-методичної бази та створення на її основі методики інформаційно-діяльнісного навчання хімії учнів старших класів, що відповідає сучасним вимогам суспільства до випускника закладів загальної середньої освіти.

У основі побудови концепції лежать провідні ідеї:

- навчання хімії учнів старших класів – це етап формування хімічних компетентностей учня;

- інформаційно-діяльнісний підхід – основний інструмент розвитку хімічної компетентності учнів старших класів;

- хімічна компетентність – основний інтегративний критерій якості навчання хімії випускників закладів загальної середньої освіти.

Провідними підходами концепції є компетентнісний та інформаційно-діяльнісний підходи.

Провідні ідеї та підходи конкретизуються у вигляді системи принципів організації інформаційно-діяльнісного навчання хімії учнів старших класів. Принципи, як регулятивні положення, що визначають особливості організації та конструювання всього освітнього процесу та діяльності його суб'єктів, є наслідком педагогічних закономірностей.

До специфічних закономірностей для системи інформаційно-діяльнісного навчання хімії учнів старших класів віднесено: залежність організації навчання хімії від інтегративної мети навчання, виховання та розвитку учнів у процесі його освоєння в контексті компетентнісного підходу; залежність рівня самостійності та успішності учнів у процесі навчання хімії від ступеня включеності їх у проектно-дослідницьку діяльність, від ступеня впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у процес навчання хімії; залежність розвитку ціннісного ставлення учнів до хімічних знань та вмінь від практичної спрямованості інформаційно-діяльнісного навчання хімії на завершальному етапі, його зв'язків із реальним життям; залежність якості інформаційно-діяльнісного навчання хімії від його спрямованості на раціональну організацію та управління освітнім процесом та всіма видами діяльності його суб'єктів, зокрема на основі засобів ІКТ; від якості науково-методичного забезпечення предмета; від якості інформаційно-освітнього простору школи, що включає, зокрема, її матеріально-технічне забезпечення.

Ці закономірності стали підставою для відбору принципів проектування та реалізації інформаційно-діяльнісного навчання хімії учнів старших класів: принцип інформаційної гуманності, систематичності, систематичне використання ІКТ при проектуванні уроків та систематичне проведення навчальних досліджень, засноване на виявленні при організації вивчення конкретної теми, розділу оптимального співвідношення комп'ютерних та традиційних методів, технологій, форм навчання; принцип мотивації, інтеграції, екологізації, технологізації, інформатизації, принцип проблемного навчання.

Провідні ідеї, підходи та принципи стали основою інформаційно-діяльнісної концепції навчання хімії старшокласників, яка конкретизується в таких положеннях: проектування інформаційно-діяльнісного навчання хімії старшокласників детерміновано соціальним замовленням суспільства до системи загальної освіти, а також специфікою хімії як науки; формування хімічних компетентностей, елементів метапредметних компетентностей старшокласників має проектуватися з урахуванням інформаційних засад навчання; організація інформаційно-діяльнісного навчання, що передбачає: використання комбінованих схем інформаційного обміну в системі «вчитель-учень-комп'ютер»; використання методів та технологій проблемного навчання з

метою забезпечення мотивації учнів та виведення їхнього рівня самоорганізації та самореалізації у навчальному процесі; оцінка якості навчання хімії, що характеризується рівнем засвоєння діяльності.

На основі проведеного аналізу науково обґрунтовано та розроблено концепцію інформаційно-діяльнісного навчання хімії старшокласників, її провідні ідеї, підходи (компетентнісний та інформаційно-діяльнісний), принципи: інформаційної гуманності, систематичності, мотивації, інтегративності, практико-орієнтованості, практики технологізації, принцип проблемного навчання, інформатизації. Сутнісними характеристиками концепції є: проектування навчання в контексті освітніх стандартів з урахуванням специфіки хімії як науки, а також з урахуванням інформаційних основ навчання; організація інформаційно-діяльнісного навчання, що передбачає використання комбінованих схем інформаційного обміну, використання методів і технологій проблемного навчання з метою забезпечення мотивації учнів та виведення їх на рівень самоорганізації та самореалізації у навчальному процесі.

Література:

1. Бабенко О. М. Застосування специфічних принципів навчання хімії в навчальному процесі. *Педагогічні науки: збірник наукових праць*. Суми: СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2003. С. 110–115.
2. Лебідь С. Г. Формування природничо-наукової картини світу в учнів старших класів на засадах інтегративно-діяльнісного підходу. *Наукова праця. Педагогіка*. 2017. №281, т. 293. С. 137–140.
3. Ткачов А. С. Концептуальні ідеї реалізації компетентнісного підходу в навчанні школярів. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах* : зб. наук. пр. Запоріжжя : Клас. приват. ун-т, 2016. Вип. 50(103). С. 336–341.